Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [*YVES BOT*] SECINĀJUMI,
sniegti 2012. gada 21 jūnijā [1]

Lieta C-268/11

Atilla Gülbahce
pret
Freie und Hansestadt Hamburg

(Hamburgisches Oberverwaltungsgericht (Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

EEK un Turcijas Asociācijas padomes Lēmums Nr. 1/80 — Nediskriminācijas princips attiecībā uz nodarbinātības nosacījumiem — Termiņuzturēšanās atļaujas un beztermiņa darba atļaujas piešķiršana Turcijas darba ņēmējam — Lēmumu, ar kuriem pagarina uzturēšanās atļaujas termiņu, atcelšana ar atpakaļejošu spēku — Nosacījumi uzturēšanās tiesību pamatošanai ar Lēmuma Nr. 1/80 10. panta 1. punktu, ņemot vērā beztermiņa darba atļauju

1. Šajā lietā *Hamburgisches Oberverwaltungsgericht* [Hamburgas Augstākā administratīvā tiesa] (Vācija) lūdz Tiesu no jauna interpretēt Asociācijas padomes 1980. gada 19. septembra Lēmumu Nr. 1/80 [2] par asociācijas attīstību [3].

2. Šīs lietas fakti ir par Turcijas pilsoni, kurš ieceļoja Vācijā ar ģimenes atkalapvienošanās nolūkā izsniegtu vīzu, un uz šī pamata viņam tika piešķirtas uzturēšanās tiesības. Tāpat šim darba ņēmējam bija izsniegta beztermiņa darba atļauja. Galvenais jautājums šajā lietā ir par to, vai dalībvalsts iestādes ir tiesīgas saskaņā ar Lēmuma Nr. 1/80 noteikumiem atsaukt Turcijas pilsonim izsniegtās uzturēšanās atļaujas ar atpakaļejošu spēku no brīža, kad beidza eksistēt pamats, kāpēc viņam saskaņā ar valsts tiesībām tika piešķirta uzturēšanās atļauja, proti, kopdzīve ar laulāto.

3. Šis jautājums mani vedina vispirms noskaidrot, vai prasītājs pamatlietā var atsaukties uz tiesībām, kādas izriet no šī lēmuma 6. panta 1. punkta pirmā ievilkuma, lai apstrīdētu [uzturēšanās atļaujas] atsaukšanu ar atpakaļejošu spēku un lai pagarinātu savu uzturēšanās atļauju. Šī tiesību norma piešķir viesstrādniekiem no Turcijas pēc likumīgi nostrādāta gada uzņemošās dalībvalsts tirgū tiesības pagarināt darba atļauju pie tā paša darba devēja.

4. Turpinot, otrkārt, šī lieta man liek precizēt piemērošanas jomu minētā lēmuma 10. panta 1. punktam, kurā ir paredzēts, ka Eiropas Savienības dalībvalstis Turcijas darba ņēmējiem, kuri ir likumīgi nodarbināti to darba tirgū, piemēro kārtību, kas attiecībā uz darba samaksu un citiem darba apstākļiem izslēdz jebkādu diskrimināciju pilsonības dēļ, salīdzinot ar Savienības darba ņēmējiem.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — Asociācijas padome tika nodibināta ar Līgumu, ar kuru izveido asociāciju starp Eiropas Ekonomikas Kopienu un Turciju, ko 1963. gada 12. septembrī Ankarā parakstīja Turcijas Republika, no vienas puses, un EEK dalībvalstis un Kopiena, no otras puses. Šis nolīgums Kopienas vārdā tika noslēgts, apstiprināts un ratificēts ar Padomes 1963. gada 23. decembra Lēmumu 64/732/EEK (OV 1964, 217, 3685. lpp., turpmāk tekstā – "Asociācijas līgums").

3 — Lēmums Nr. 1/80 ir atrodams Eiropas Kopienu Oficiālo publikāciju biroja krājumā: EEK un Turcijas asociācijas līgums un protokoli, kā arī citi pamatdokumenti, Brisele, 1992.

Iesniedzējtiesa it īpaši vēlas noskaidrot, vai Turcijas darba ņēmējs, kuram ir izsniegta beztermiņa darba atļauja, var likumīgi atsaukties uz šo tiesību normu, lai panāktu viņa uzturēšanās atļaujas pagarināšanu, un vai viņš to var darīt pat tad, ja nav izpildījis Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktā paredzētos nosacījumus.

5. Patiesībā Tiesai šajā gadījumā tiek lūgts nospriest, vai Lēmuma Nr. 1/80 10. panta 1. punkts attiecas vienīgi uz Turcijas darba ņēmēju, kuri ir likumīgi nodarbināti darba tirgū, darba nosacījumiem, savukārt nosacījumi par piekļuvi šim tirgum un par šajā ziņā nepieciešamo uzturēšanās tiesību piešķiršanu tiek regulēti vienīgi šī lēmuma 6. panta 1. punktā. Vai arī var secināt, ka minētā lēmuma 10. panta 1. punktā paredzētais diskriminācijas aizliegums ietekmē arī Turcijas darba ņēmēju piekļuves nodarbinātībai nosacījumus un līdz ar to arī pēdējo minēto uzturēšanās tiesības.

6. Šajos secinājumos es piedāvāšu Tiesai nospriest, ka Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts nevar atsaukt Turcijas darba ņēmēja uzturēšanās atļauju ar atpakaļejošu spēku no brīža, kad vairs nepastāv iemesls, kura dēļ uzturēšanās atļauja tikusi izsniegta saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ja darba ņēmēju nevar vainot nekādā krāpnieciskā darbībā un ja šī atsaukšana notiek pēc šajā tiesību normā paredzētā viena gada likumīgas nodarbinātības laikposma beigām.

7. Turpinājumā es paskaidrošu iemeslus, kāpēc uzskatu, ka šī lēmuma 10. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka Turcijas darba ņēmējs, kuram ir izsniegta beztermiņa darba atļauja un kurš nav izpildījis minētā lēmuma 6. panta 1. punktā paredzētos nosacījumus, nevar atsaukties uz pirmo minēto tiesību normu, lai lūgtu pagarināt atļauju uzturēties uzņemošajā dalībvalstī.

I – Atbilstošās tiesību normas

A – *Savienības tiesības*

1) Asociācijas līgums

8. Lai reglamentētu Turcijas darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienas teritorijā, 1963. gada 12. septembrī starp Kopienu un Turcijas Republiku tika noslēgts Asociācijas līgums. Šī līguma mērķis ir "veicināt līgumslēdzēju pušu savstarpējo tirdzniecības un ekonomisko attiecību ilgstošu un līdzsvarotu nostiprināšanu, pilnībā ņemot vērā vajadzību nodrošināt Turcijas ekonomikas paātrinātu attīstību un paaugstināt Turcijas tautas nodarbinātības un dzīves apstākļu līmeni"[4].

9. Minētajā līgumā paredzētā Turcijas darba ņēmēju brīvās pārvietošanās pakāpeniska ieviešana veicama kārtībā, ko nosaka Asociācijas padome, kuras uzdevums ir nodrošināt asociācijas režīma piemērošanu un pakāpenisku attīstību[5].

2) Lēmums Nr. 1/80

10. Tāpēc Asociācijas padome pieņēma Lēmumu Nr. 1/80, kura mērķis bija it īpaši uzlabot darba ņēmēju un viņu ģimenes locekļu juridisko situāciju salīdzinājumā ar režīmu, kāds tika ieviests ar 1976. gada 20. decembra Asociācijas padomes Lēmumu Nr. 2/76 par Asociācijas līguma 12. panta īstenošanu. Šajā pēdējā minētajā lēmumā Turcijas darba ņēmējiem bija paredzētas pakāpeniski pieaugošas tiesības strādāt uzņemošajā dalībvalstī, kā arī šo darba ņēmēju bērniem – tiesības iegūt izglītību šajā valstī.

4 — Skat. Asociācijas līguma 2. panta 1. punktu.

5 — Skat. Asociācijas līguma 6. pantu.

11. Turcijas darba ņēmēju tiesībām piemērojamie noteikumi ir ietverti Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktā, kurā ir noteikts:

"Ievērojot 7. panta noteikumus par ģimenes locekļu brīvu pieeju darba tirgum, Turcijas darba ņēmējam, kurš ir likumīgi nodarbināts dalībvalsts darba tirgū:

— pēc viena likumīgi nostrādāta darba gada ir tiesības pagarināt darba atļauju pie tā paša darba devēja, ja viņam ir brīva darba vieta;

— pēc trīs likumīgi nostrādātiem darba gadiem un ievērojot prioritāti, kas piešķirama Kopienas dalībvalstu darba ņēmējiem, ir tiesības šajā dalībvalstī pieņemt darba piedāvājumu līdzīgam darbam pie cita darba devēja pēc paša izvēles, ja šis piedāvājums izteikts normālos apstākļos un reģistrēts šīs dalībvalsts nodarbinātības dienestos;

— pēc četriem likumīgi nostrādātiem darba gadiem šajā dalībvalstī ir brīva pieeja jebkuram atalgotam darbam pēc paša izvēles."

12. Lēmuma Nr. 1/80 10. panta 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis darba ņēmējiem, kas ir Turcijas pilsoņi un kas ir likumīgi nodarbināti to darba tirgū, piemēro kārtību, kas attiecībā uz darba samaksu un citiem darba apstākļiem izslēdz jebkādu diskrimināciju pilsonības dēļ, salīdzinot ar Savienības darba ņēmējiem.

13. Saskaņā ar šī lēmuma 13. pantu:

"Kopienas dalībvalstis un Turcija nedrīkst ieviest jaunus stingrākus nosacījumus to darba ņēmēju un viņu ģimenes locekļu piekļuvei nodarbinātībai, kuri to attiecīgajā teritorijā likumīgi uzturas un strādā."

B – *Valsts tiesības*

14. 1990. gada 9. jūlija Likuma par ārvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā (*Gesetz über die Einreise und den Aufenthalt von Ausländern im Bundesgebiet*)[6] 19. panta 1. punkta pirmajā daļā ir noteikts, ka kopdzīves izbeigšanas gadījumā laulātā uzturēšanās atļauja tiek pagarināta kā autonomas uzturēšanās tiesības, kas nav atkarīgas no *Ausländergesetz* 17. panta 1. punktā minētā uzturēšanās iemesla, ja likumīga kopdzīve Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā ir pastāvējusi vismaz divus gadus un ja ārvalstniekam līdz brīdim, kad tika izpildīti iepriekš 1.–3. punktā minētie nosacījumi, bija uzturēšanās atļauja vai uzturēšanās tiesības, ar nosacījumu, ka viņš ar viņa vainu nesaistītu iemeslu dēļ nav varējis laikus lūgt pagarināt uzturēšanās atļauju.

15. *Ausländergesetz* 23. panta 1. punkta 1. apakšpunktā ir paredzēts, ka Vācijas pilsoņa laulātajam ārvalstniekam uzturēšanās atļauja saskaņā ar minētā likuma 17. panta 1. punktu tiek piešķirta gadījumā, ja attiecīgā Vācijas pilsoņa parastā dzīvesvieta ir Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā.

16. Atbilstoši 2004. gada 30. jūlija Likuma par ārvalstnieku uzturēšanos, nodarbinātību un integrāciju Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā (*Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet*)[7] 4. panta 1. punktam, lai ieceļotu un uzturētos Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā, ārvalstniekiem ir jābūt uzturēšanās atļaujai, ja vien Savienības tiesībās vai valsts tiesību normā nav paredzēts citādi vai uzturēšanās tiesības eksistē saskaņā ar Asociācijas līgumu.

6 — *BGBl.* 1990 I, 1354. lpp., turpmāk tekstā – "*Ausländergesetz*".

7 — *BGBl.* 2004 I, 1950. lpp., redakcijā, kas publicēta 2008. gada 25. februārī (*BGBl.* 2008 I, 162. lpp., turpmāk tekstā – "*Aufenthaltsgesetz*").

17. Saskaņā ar *Aufenthaltsgesetz* 4. panta 2. punktu uzturēšanās tiesības ļauj strādāt algotu darbu gadījumā, ja tā ir paredzēts šajā likumā vai ja uzturēšanās tiesības skaidri piešķir atļauju strādāt šādu darbu. Katrā uzturēšanās atļaujā ir jābūt norādītam, vai ir atļauts strādāt algotu darbu. Ārvalstnieks, kuram nav nodarbinātības nolūkā izsniegtas uzturēšanās atļaujas, nevar tikt nodarbināts, ja vien Federālā Nodarbinātības aģentūra nav devusi savu piekrišanu vai regulā ir paredzēts, ka šāda darba veikšana bez minētās aģentūras atļaujas ir likumīga. Ar minētās aģentūras atļaujas izsniegšanu saistītajiem ierobežojumiem ir jābūt ietvertiem uzturēšanās atļaujā.

18. *Aufenthaltsgesetz* 4. panta 5. punktā ir norādīts, ka ārvalstniekam, kuram saskaņā ar Asociācijas līgumu ir uzturēšanās tiesības, ir jāpierāda šādu tiesību esamība, iesniedzot pierādījumus par to, ka viņam ir uzturēšanās atļauja, ja viņam nav ne atļaujas veikt uzņēmējdarbību Savienībā, ne arī pastāvīgās uzturēšanās atļaujas. Uzturēšanās atļauja tiek izsniegta pēc pieprasījuma.

19. Saskaņā ar *Aufenthaltsgesetz* 39. pantu uzturēšanās atļauja, kas ārvalstniekam dod tiesības strādāt, var tikt izsniegta tikai ar Federālās Nodarbinātības aģentūras piekrišanu, ja vien tiesību aktos nav paredzēts citādi. Piekrišana var tikt dota saskaņā ar starpvalstu nolīgumiem, likumu vai regulu. *Aufenthaltsgesetz* 50. panta 1. punktā ir norādīts, ka ārvalstniekam ir jāpamet Vācijas Federatīvās Republikas teritorija, ja viņam nav vai vairs nav nepieciešamās uzturēšanās atļaujas un uzturēšanās tiesības saskaņā ar Asociācijas līgumu.

20. Saskaņā ar *Aufenthaltsgesetz* 105. panta 2. punktu darba atļauja, kas izsniegta pirms šī likuma stāšanās spēkā, ir jāuzskata par Federālās Nodarbinātības aģentūras beznosacījuma piekrišanu veikt profesionālo darbību.

C – *Judikatūra lietās* Eddline El-Yassini *un* Gattoussi

21. Spriedumos lietās *Eddline El-Yassini* un *Gattoussi* [8] Tiesai jau tika lūgts atbildēt uz jautājumu, kas ir līdzīgs iesniedzējtiesas uzdotajam jautājumam šajā lietā, bet tikai citā juridiskajā kontekstā. Šajās lietās atbilstošās tiesību normas bija attiecīgi Eiropas Ekonomikas Kopienas un Marokas Karalistes sadarbības nolīgums [9] un Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgums, ar ko izveido asociāciju starp Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Tunisijas Republiku, no otras puses [10].

22. Abās lietās uzņemošā dalībvalsts, ierobežodama [laikā] uzturēšanās tiesības, ierobežoja trešās valsts pilsoņa tiesības veikt profesionālo darbību, lai arī šīs tiesības viņam bija piešķirtas ar darba atļauju [11].

23. *N. El-Yassini* pēc tam, kad viņš bija apprecējies ar Lielbritānijas pilsoni, 1991. gadā saņēma atļauju uzturēties Apvienotajā Karalistē, kas bija derīga 12 mēnešus. Kopš apprecēšanās viņš strādāja algotu darbu. Pēc šķiršanās no sievas *N. El-Yassini* 1992. gadā prasīja pagarināt uzturēšanās atļauju, pamatojoties it īpaši uz EEK un Marokas nolīguma 40. panta pirmo daļu, kurā paredzēts, ka katra dalībvalsts piemēro darba ņēmējiem ar Marokas pilsonību, kuri ir nodarbināti to teritorijā, kārtību, kas attiecībā uz darba apstākļiem un darba samaksu izslēdz jebkādu diskrimināciju pilsonības dēļ, salīdzinot ar to pilsoņiem. *Secretary of State for the Home Department* noraidīja *N. El-Yassini* lūgumu it īpaši

8 — Attiecīgi 1999. gada 2. marta spriedums lietā C-416/96 (*Recueil*, I-1209. lpp.) un 2006. gada 14. decembra spriedums lietā C-97/05 (Krājums, I-11917. lpp.).

9 — Šis nolīgums tika parakstīts 1976. gada 27. aprīlī Rabatā un Kopienas vārdā apstiprināts ar Padomes 1978. gada 26. septembra Regulu (EEK) Nr. 2211/78 (OV L 264, 1. lpp., turpmāk tekstā – "EEK un Marokas nolīgums").

10 — Šis nolīgums tika noslēgts 1995. gada 17. jūlijā Briselē un Eiropas Kopienas un Eiropas Ogļu un tērauda kopienas vārdā apstiprināts ar Padomes un Komisijas 1998. gada 26. janvāra Lēmumu 98/238/EK, EOTK (OV L 97, 1. lpp., turpmāk tekstā – "Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgums").

11 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Gattoussi* (31. punkts).

tāpēc, ka šajā tiesību normā izmantotā frāze "attiecībā uz darba apstākļiem un darba samaksu" neattiecoties uz Marokas darba ņēmēju tiesībām uzturēties uzņemošajā dalībvalstī un līdz ar to šī frāze nevarot tikt saprasta tādējādi, ka tā piešķir tiesības turpināt strādāt šajā dalībvalstī pēc tam, kad ir beidzies uzturēšanās atļaujas termiņš.

24. *M. Gattoussi*, Tunisijas pilsonim, pēc apprecēšanās ar Vācijas pilsoni un pēc atļaujas palikt pie sievas saņemšanas, tika piešķirta uzturēšanās atļauja uz trīs gadiem un vēlāk – beztermiņa darba atļauja. Vācijas iestādes, uzzinājušas, ka *M. Gattoussi* dzīvoja atsevišķi no savas sievas, ierobežoja viņa uzturēšanās atļaujas derīguma termiņu un noteica pienākumu pamest Vāciju, kura neizpildes gadījumā viņš tiktu izraidīts uz Tunisiju. Valsts iestādes tāpat kā iepriekš minētajā spriedumā lietā *Eddline El-Yassini* uzskatīja, ka *M. Gattoussi* nevarēja pieprasīt uzturēšanās tiesības, pamatojoties uz Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīguma 64. panta 1. punktu, saskaņā ar kuru katra dalībvalsts piemēro darba ņēmējiem ar Tunisijas pilsonību, kuri ir nodarbināti to teritorijā, kārtību, kas attiecībā uz darba apstākļiem, darba samaksu un atlaišanu izslēdz jebkādu diskrimināciju pilsonības dēļ, salīdzinot ar to pilsoņiem.

25. Abās lietās, lai gan personām, kas prasīja piešķirt [uzturēšanās atļauju], bija beztermiņa darba atļauja un darbs, valsts iestādes atteicās pagarināt viņu uzturēšanās tiesības, jo šo tiesību piešķiršanas sākotnējais pamats vairs neeksistēja brīdī, kad beidzās viņu uzturēšanās atļauju termiņš. Līdz ar to jautājums abās lietās bija par to, vai EEK un Marokas nolīguma 40. panta pirmā daļa un Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīguma 64. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šādos apstākļos tie aizliedz dalībvalstīm atteikties piešķirt uzturēšanās atļauju.

26. Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Eddline El-Yassini* Tiesa šajā ziņā atzina, ka "saskaņā ar pašreiz spēkā esošajām Kopienu tiesībām dalībvalstij principā nav aizliegts atteikties pagarināt uzturēšanās atļauju Marokas pilsonim, kuram tā ir atļāvusi iebraukt tās teritorijā un tur veikt profesionālo darbību, ja sākotnējais uzturēšanās tiesību piešķiršanas pamats vairs nepastāv brīdī, kad ir beidzies attiecīgajai personai piešķirtās uzturēšanās atļaujas derīguma termiņš"[12]. Tāpat tā norādīja, ka "fakts, ka šis kompetento valsts iestāžu pasākums uzliek pienākumu attiecīgajai personai izbeigt darba attiecības uzņemošajā dalībvalstī, pirms ir beidzies termiņš līgumam, ko tā ir noslēgusi ar darba devēju, principā šādu interpretāciju neietekmē"[13].

27. Tomēr Tiesa turpināja, apgalvojot, ka "situācija atšķirtos, ja iesniedzējtiesa būtu konstatējusi, ka uzņemošā dalībvalsts ir piešķīrusi Marokas viesstrādniekam konkrētas tiesības attiecībā uz nodarbinātību, kas ir plašākas nekā šīs dalībvalsts piešķirtās uzturēšanās tiesības"[14]. Tā tas būtu gadījumā, ja attiecīgā dalībvalsts ieinteresētajai personai būtu piešķīrusi uzturēšanās tiesības uz īsāku laika periodu nekā tas, uz kādu viņam ir piešķirta darba atļauja, un ja pirms darba atļaujas termiņa beigām tā būtu atteikusies pagarināt uzturēšanās atļauju, nepamatojot šo atteikumu ar valsts likumīgo interešu aizsardzības apsvērumiem – tādiem kā sabiedriskās kārtības, valsts drošības un sabiedrības veselības apsvērumi[15].

28. EEK un Marokas nolīguma 40. panta pirmās daļas lietderīgā iedarbība skaidri nozīmē, ka gadījumā, ja Marokas pilsonim pienācīgā veidā ir tikusi piešķirta atļauja veikt profesionālo darbību dalībvalsts teritorijā uz noteiktu laika periodu, attiecīgā persona visā šajā laika periodā var izmantot ar šo tiesību normu piešķirtās tiesības[16].

29. Tādu pašu pamatojumu Tiesa piemēroja iepriekš minētajā spriedumā lietā *Gattoussi* [17].

12 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Eddline El-Yassini* (62. punkts).
13 — Turpat (63. punkts).
14 — Turpat (64. punkts).
15 — Turpat (65. punkts).
16 — Turpat (66. punkts).
17 — Skat. šī sprieduma 29.–40. punktu.

II – Fakti un pamatlieta

30. *A. Gülbahce*, Turcijas pilsonis, ieradās Vācijas teritorijā 1996. gada februārī un iesniedza patvēruma pieteikumu. 1997. gada jūnijā viņš apprecējās ar Vācijas pilsoni. Pēc tam tika noraidīts viņa patvēruma pieteikums.

31. *A. Gülbahce* atgriezās savā izcelsmes valstī 1998. gada maijā, un pēc tam tā paša gada 8. jūnijā viņš atgriezās Vācijā ar ģimenes atkalapvienošanās nolūkā izsniegtu vīzu. Šajā ziņā viņš deklarējās laulātās tā brīža dzīvesvietas adresē. 1998. gada jūlijā vietējais imigrācijas dienests viņam izsniedza uzturēšanās atļauju uz vienu gadu. Šī uzturēšanās atļauja 1999. gada 17. jūnijā tika pagarināta līdz 2001. gada 2. jūlijam. Vienlaikus 1998. gada 29. septembrī Bohumas [*Bochum*] (Vācija) Nodarbinātības dienests izsniedza *A. Gülbahce* beztermiņa darba atļauju.

32. No 1999. gada februāra līdz novembrim *A. Gülbahce* strādāja kā palīgstrādnieks celtniecības nozarē Hamburgā (Vācija), vēlāk no 2000. gada septembra turpat Hamburgā viņš strādāja pie dažādiem darba devējiem. Katrs no darba līgumiem ilga mazāk par gadu.

33. 2000. gada 1. jūlijā *A. Gülbahce* iesniedza lūgumu piešķirt dzīvokli Hamburgā un 2001. gada jūnijā Hanzas brīvpilsētas Hamburgas Imigrācijas dienestā viņš iesniedza lūgumu par uzturēšanās atļaujas pagarināšanu darba nolūkā.

34. 2001. gada 16. augustā Hanzas brīvpilsēta Hamburga piešķīra *A. Gülbahce* uzturēšanās atļauju, kas bija derīga divus gadus un ko tā pēdējo reizi pagarināja 2004. gada 20. janvārī uz diviem gadiem.

35. 2005. gada jūlijā Hanzas brīvpilsētai Hamburgai kļuva zināms, ka *A. Gülbahce* sieva 1999. gada 2. novembrī bija rakstiski paziņojusi par to, ka no 1999. gada 1. oktobra viņi dzīvo šķirti. *A. Gülbahce*, kad viņu uzklausīja Hanzas brīvpilsēta Hamburga, apstiprināja, ka viņa laulība ar sievu tika galīgi šķirta 2000. gada novembrī. Darba dēļ viņš bieži pārvietojās pa visu Vācijas teritoriju un pie sievas dzīvoja tikai nedēļas nogalēs un atvaļinājumos.

36. 2005. gada decembrī *A. Gülbahce* prasīja pagarināt uzturēšanās atļauju saistībā ar to, ka kopš 2004. gada novembra viņš strādāja pie *Atla GmbH* Hamburgā.

37. Ar 2006. gada 6. februāra lēmumu, kas tika apstiprināts ar 2006. gada 29. augusta lēmumu, Hanzas brīvpilsēta Hamburga atsauca *A. Gülbahce* 2001. gada 16. augustā un 2004. gada 20. janvārī izsniegtās uzturēšanās atļaujas ar atpakaļejošu spēku. Tā noraidīja lūgumu pagarināt uzturēšanās atļauju un piedraudēja viņu izraidīt uz Turciju. Pēc tās domām, *A. Gülbahce* uzturēšanās atļaujas nebija jāpagarina, jo saskaņā ar viņa sievas paziņojumiem viņu kopdzīve neilga divus gadus. Hanzas brīvpilsēta Hamburga arī uzskatīja, ka *A. Gülbahce* [uzturēšanās atļaujas] pagarināšanas nolūkā nevarēja atsaukties uz Lēmuma Nr. 1/80 6. pantu, jo katras pagarināšanas brīdī viņš nebija nostrādājis pie viena un tā paša darba devēja vismaz gadu. Turklāt *A. Gülbahce* krāpnieciski saņēma minētās uzturēšanās atļaujas, jo viņa kopdzīve ar sievu jau bija beigusi pastāvēt.

38. Ar 2007. gada 3. jūlija spriedumu *Verwaltungsgericht* [Administratīvā tiesa] (Vācija) noraidīja *A. Gülbahce* pret Hanzas brīvpilsētu Hamburgu celto prasību, pamatojoties uz to, ka pēdējā minētā esot pamatoti atsaukusi uzturēšanās tiesības, jo laulāto kopdzīve neesot ilgusi divus gadus. Turklāt Lēmuma Nr. 1/80 10. panta 1. punkts, uz kuru atsaucās *A. Gülbahce* viņa beztermiņa darba atļaujas sakarā, nenoteica Hanzas brīvpilsētai Hamburgai pienākumu atļaut *A. Gülbahce*, pagarinot viņa uzturēšanās atļauju, turpināt profesionālo darbību, ko viņš veica faktu rašanās laikā.

39. Ar 2008. gada 29. maija spriedumu *Hamburgisches Oberverwaltungsgericht* [Hamburgas Augstākās administratīvās tiesas] apelācijas tiesa grozīja *Verwaltungsgericht* taisīto spriedumu un izdeva rīkojumu Hanzas brīvpilsētai Hamburgai izsniegt *A. Gülbahce* uzturēšanās atļauju, pamatojoties uz to, ka beztermiņa darba atļauja, skatot to kopsakarā ar Lēmuma Nr. 1/80 10. panta 1. punktu, piešķīra

uzturēšanās tiesības neatkarīgi no laulībām. Turcijas darba ņēmējam, kurš ir likumīgi nodarbināts dalībvalsts darba tirgū un kuram ir likumīga beztermiņa darba atļauja, ir tiesības atsaukties uz šo normu pat tad, ja viņš nevarētu atsaukties uz tiesībām, kas izriet no šī lēmuma 6. panta. Apelācijas tiesa uzskata, ka pēc analoģijas ir jāpiemēro Tiesas judikatūra attiecībā uz EEK un Marokas nolīgumā un Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumā paredzētajiem diskriminācijas aizliegumiem. Līdz ar to viņam varēja atņemt tiesības faktiski veikt profesionālo darbību, tikai pamatojoties uz valsts likumīgo interešu aizsardzības apsvērumiem – tādiem kā sabiedriskās kārtības, valsts drošības un sabiedrības veselības apsvērumi. Tomēr šādi pamati neeksistēja, un it īpaši jānorāda, ka *A. Gülbahce* nebija noslēdzis aprēķina laulības.

40. Lemjot par apelācijas sūdzību, *Bundesverwaltungsgericht* [Federālā Administratīvā tiesa] (Vācija) ar 2009. gada 8. decembra spriedumu atcēla 2008. gada 29. maija spriedumu un nosūtīja lietu jaunai izskatīšanai un jauna nolēmuma taisīšanai, pamatojoties uz to, ka apelācijas tiesa esot kļūdaini vadījusies pēc principa, saskaņā ar kuru *A. Gülbahce* bija tiesības prasīt pagarināt vai piešķirt uzturēšanās atļauju saskaņā ar Lēmuma Nr. 1/80 10. panta 1. punktu, un ņemot vērā to, ka viņam bija piešķirta beztermiņa darba atļauja.

41. Iesniedzējtiesa norāda, ka no jaunajām tiesas sēdēm, kas notika apelācijas kārtībā šajā lietā, kā arī no lietas dalībnieku sniegtajiem pierādījumiem izriet, ka *A. Gülbahce* kopš 2006. gada oktobra neregulāri un vēlāk kopš 2009. gada 2. novembra pastāvīgi strādāja pie *Consultin Bau GmbH* Hamburgā.

III – Prejudiciālie jautājumi

42. Tā kā *Hamburgisches Oberverwaltungsgericht* nebija skaidrs, kā jāinterpretē Lēmuma Nr. 1/80 noteikumi, tā nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Lēmuma Nr. 1/80 10. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka:

a) Turcijas darba ņēmējs, kuram ir likumīgi izsniegta atļauja konkrētu laikposmu (kas attiecīgā gadījumā var būt bez termiņa ierobežojuma) veikt profesionālo darbību dalībvalsts teritorijā ar garāku termiņu, kāds ir uzturēšanās atļaujai (t.s. darba atļauja ar pārsniegtu termiņu), visā šajā laikposmā var izmantot savas no šīs atļaujas izrietošās tiesības, ciktāl to neliedz tādu valsts likumīgo interešu kā sabiedriskās kārtības, valsts drošības un sabiedrības veselības aizsardzība,

b) un ka dalībvalstij ir aizliegts jau sākotnēji, pamatojoties uz valsts tiesību normām, kuras ir spēkā atļaujas izsniegšanas brīdī un saskaņā ar kurām nosacījums darba atļaujas saņemšanai ir uzturēšanās atļauja, atteikties atzīt, ka šī atļauja ietekmē attiecīgās personas ar uzturēšanās tiesībām saistīto statusu (saskaņā ar [iepriekš minēto] Tiesas spriedumu lietā [*Eddline*] *El-Yassini*, sprieduma kopsavilkuma 3. punkts un sprieduma 62.–69. punkts, attiecībā uz EEK un Marokas nolīguma [..] 40. panta pirmās daļās piemērošanas jomu, kā arī saskaņā ar [iepriekš minēto] spriedumu lietā [..] *Gattoussi*, sprieduma kopsavilkuma 2. punkts un sprieduma 36.–43. punkts, attiecībā uz Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīguma [..] 64. panta 1. punkta piemērošanas jomu)?

Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša:

2) Vai Lēmuma Nr. 1/80 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka "dīkstāves" klauzula arī neļauj dalībvalstij, pamatojoties uz tiesību normu (šajā gadījumā – [*Aufenthaltsgesetz*]), Turcijas darba ņēmējam, kurš ir likumīgi nodarbināts darba tirgū, liegt izmantot iespēju atsaukties uz Lēmuma Nr. 1/80 10. panta 1. punktā paredzētā diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu, ņemot vērā tam agrāk izsniegto darba atļauju, kuras derīguma termiņš pārsniedz uzturēšanās atļaujas termiņu?

Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša:

3) Vai Lēmuma Nr. 1/80 10. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā noteiktais diskriminācijas aizliegums katrā ziņā neliedz valsts iestādēm saskaņā ar valsts tiesību aktiem atsaukt termiņuzturēšanās atļaujas pēc to derīguma termiņa beigām, kuras kļūdaini ir tikušas izsniegtas Turcijas darba ņēmējiem saskaņā ar valsts tiesību normām par tādiem laikposmiem, kuros Turcijas darba ņēmējs ir faktiski izmantojis agrāk saņemto beztermiņa darba atļauju un ir bijis nodarbināts?

4) Vai Lēmuma Nr. 1/80 10. panta 1. punkts turpinājumā ir jāinterpretē tādējādi, ka šis noteikums ietver vienīgi tādu nodarbošanos, kuru Turcijas darba ņēmējs, kam ir valsts iestāžu likumīgi izsniegta beztermiņa un *ratione materiae* neierobežota darba atļauja, ir veicis laikposmā, kurā ir beidzies citam mērķim izsniegtās uzturēšanās atļaujas termiņš, un ka Turcijas darba ņēmējs šādā situācijā nevar pieprasīt, lai valsts iestādes arī pēc šīs nodarbinātības beigām atļautu turpmāku uzturēšanos jaunas nodarbinātības nolūkā, kas attiecīgā gadījumā var būt pēc darba meklēšanai nepieciešamā laikposma?

5) Vai Lēmuma Nr. 1/80 10. panta 1. punkts turpinājumā ir jāinterpretē tādējādi, ka diskriminācijas aizliegums (vien) liedz uzņemošās dalībvalsts iestādēm attiecībā pret likumīgi nodarbinātu Turcijas pilsoni – kuram šis punkts sākotnēji attiecībā uz profesionālās darbības veikšanu ir piešķīris plašākas tiesības nekā attiecībā uz uzturēšanos – pēc pēdējās izsniegtās uzturēšanās atļaujas derīguma termiņa beigām veikt ar uzturēšanās izbeigšanu saistītus pasākumus, ciktāl šie pasākumi nav valsts likumīgo interešu aizsardzībai, bet tomēr nenosaka šīm iestādēm pienākumu izsniegt uzturēšanās atļauju?"

IV – Mana analīze

43. *A. Gülbahce* uzskata, ka šo uzturēšanās atļauju pagarināšana 2001. gada augustā un 2004. gada janvārī nebija pretrunā tiesību normām un ka viņš varēja pamatoti pieprasīt šo pagarināšanu, lai īstenotu savas darba tiesības, kas izriet no beztermiņa darba atļaujas, kura viņam tika izsniegta 1998. gada septembrī.

44. No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka *Hamburgisches Oberverwaltungsgericht* ir vadījusies no pieņēmuma, saskaņā ar kuru *A. Gülbahce* nevarēja atsaukties uz Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktā paredzētajām tiesībām, lai apstrīdētu šo uzturēšanās atļauju atsaukšanu.

45. Tomēr piebildīšu, ka šajā [iesniedzējtiesas] lēmumā ir norādīts, ka *A. Gülbahce* 2005. gada decembrī prasīja pagarināt uzturēšanās atļauju sakarā ar darbu, ko bija uzsācis 2004. gada novembrī pie *Atla GmbH* Hamburgā. Tāpat tajā ir norādīts, ka *A. Gülbahce* uzsāka profesionālo darbību tikai 2004. gada novembrī, ko viņš veica līdz 2006. gada jūnijam [18]. Turklāt iesniedzējtiesa paskaidro, ka 2001. gada augusta un 2004. gada janvāra uzturēšanās atļauju atsaukšanas brīdī un brīdī, kad tika atteikts pagarināt viņa uzturēšanās atļauju, proti, 2006. gada februārī, *A. Gülbahce* strādāja pie tā paša darba devēja jau vairāk nekā gadu [19].

46. Līdz ar to man nešķiet acīmredzami, ka *A. Gülbahce* katrā ziņā nebija izpildījis Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktā paredzētos nosacījumus.

18 — Skat. iesniedzējtiesas lēmuma 23. punktu.

19 — Skat. iesniedzējtiesas lēmuma 24. punktu.

47. Tāpēc, lai sniegtu iesniedzējtiesai lietderīgu atbildi, es izvērtēšu šīs tiesas uzdotos jautājumus, vispirms, vadoties no pieņēmuma, ka *A. Gülbahce* varēja pamatot savas tiesības prasīt pagarināt uzturēšanās atļauju ar Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktu, pēc tam, vadoties no pieņēmuma, uz kuru balstījās iesniedzējtiesa, proti, ka *A. Gülbahce* nav izpildījis šajā tiesību normā paredzētos nosacījumus.

A – A. Gülbahce *var atsaukties uz tiesībām, kas izriet no Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punkta*

48. Iesniedzējtiesa paskaidro, ka saskaņā ar valsts tiesību normām, 2006. gada februārī atsaucot 2001. gada augusta un 2004. gada janvāra uzturēšanās atļaujas, *A. Gülbahce* tiesības uzturēties valsts teritorijā tika atceltas ar atpakaļejošu spēku no 2001. gada 3. jūlija, un līdz ar to viņš nevarēja atsaukties uz Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktu [20].

49. Šāds secinājums man šķiet tiešā pretrunā Tiesas judikatūrai spriedumā lietā *Unal* [21].

50. Šajā spriedumā Tiesa atzina, ka Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punkta pirmais ievilkums ir interpretējams tādējādi, ka tas nepieļauj, ka kompetentās valsts iestādes atsauc Turcijas darba ņēmēja uzturēšanās atļauju ar atpakaļejošu spēku no brīža, kad vairs nepastāv iemesls, kura dēļ uzturēšanās atļauja tikusi izsniegta saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ja minēto darba ņēmēju nevar vainot nekādā krāpnieciskā rīcībā un ja šī atsaukšana notiek pēc minētajā 6. panta 1. punkta pirmajā ievilkumā paredzētā viena gada likumīgas nodarbinātības laikposma beigām.

51. It īpaši Tiesa uzskatīja, ka saskaņā ar vispārējo principu par iegūto tiesību ievērošanu, gadījumā, kad Turcijas pilsonis var likumīgi atsaukties uz tiesībām saskaņā ar Lēmuma Nr. 1/80 normu, šīs tiesības vairs nav atkarīgas no to apstākļu pastāvēšanas, uz kuru pamata viņam šīs tiesības tika piešķirtas, jo šajā lēmumā šāda veida nosacījums nav paredzēts [22].

52. Lai noteiktu, vai *B. Unal* bija ieguvis šādas tiesības, Tiesa par atbilstošo datumu uzskatīja to, kad uzņemošās dalībvalsts kompetentās iestādes bija pieņēmušas lēmumu par Turcijas darba ņēmējam piešķirtās uzturēšanās atļaujas atsaukšanu [23].

53. Pamatlietā *A. Gülbahce* 2001. gada 16. augusta un 2004. gada 20. janvāra uzturēšanās atļaujas tika atsauktas ar 2006. gada 6. februāra lēmumu. Taču, kā es norādīju šo secinājumu 45. punktā, šajā datumā *A. Gülbahce*, iespējams, bija nostrādājis pie viena un tā paša darba devēja vairāk nekā gadu.

54. Līdz ar to datumā, kad notika strīdīgo uzturēšanās atļauju atsaukšana, *A. Gülbahce* varēja būt ieguvis tiesības saskaņā ar Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktu, kas noteikti nozīmēja ar tām saistītu uzturēšanās tiesību esamību [24]. Šajā ziņā iesniedzējtiesai ir jānoskaidro, vai *A. Gülbahce* nostrādātais laika periods sākot no 2004. gada novembra līdz 2006. gada jūnijam atbilst nosacījumam par likumīgi nostrādātu vienu gadu šīs tiesību normas izpratnē, ņemot vērā, ka ir pietiekami, ka Turcijas darba ņēmējam ir bijusi pienācīga nodarbošanās vairāk nekā gadu, lai viņam būti tiesības prasīt atjaunot darba atļauju pie tā paša darba devēja [25]. Šajā ziņā pienācīga nodarbošanās nozīmē stabilu un nevis tikai pagaidu darbu dalībvalsts darba tirgū, kas šajā sakarā nozīmē arī neapstrīdamas uzturēšanās tiesības [26].

20 — Skat. iesniedzējtiesas lēmuma 23. punktu.

21 — 2011. gada 29. septembra spriedums lietā C-187/10 (Krājums, I-9045. lpp.).

22 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Unal* (50. punkts).

23 — Turpat (51. un 52. punkts).

24 — Turpat (29. un 30. punkts).

25 — Turpat (38. punkts).

26 — Turpat (31. punkts).

55. It īpaši Turcijas pilsoņa nodarbinātība atbilstoši uzturēšanās atļaujai, kas ir izsniegta, ņemot vērā krāpniecisku rīcību, par kuru ir piespriests sods, vai pagaidu uzturēšanās atļaujai, kas ir spēkā, tikai gaidot galīgo lēmumu par tā uzturēšanās tiesībām, šim pilsonim nevar radīt tiesības saskaņā ar Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktu [27].

56. Šajā lietā šķiet, ka *A. Gülbahce* nav vainojams nekādā krāpnieciskā rīcībā un ka turklāt viņam ir uzturēšanās tiesības un beztermiņa darba atļauja, kas viņam ļāva brīvi strādāt algotu darba Vācijā. Katrā ziņā iesniedzējtiesa ir tā, kurai ir jāpārbauda, vai *A. Gülbahce* ir izpildījis Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktā prasītos nosacījumus.

57. Līdz ar to es uzskatu, ka, ja iesniedzējtiesa būtu konstatējusi, ka *A. Gülbahce* ir izpildījis nosacījumu par viena gada pienācīgu nodarbinātību Vācijas darba tirgū brīdī, kad tika atsauktas 2001. gada augusta un 2004. gada janvāra uzturēšanās atļaujas, viņš varētu atsaukties uz šajā tiesību normā paredzētajām tiesībām prasīt pagarināt uzturēšanās atļauju, un kompetentās valsts iestādes līdz ar to nebūtu tiesīgas viņam atsaukt šīs uzturēšanās atļaujas ar atpakaļejošu spēku no brīža, kad vairs nepastāv iemesls, kura dēļ viņam tika izsniegta uzturēšanās atļauja saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

58. Turpretim, ja iesniedzējtiesa konstatētu, ka *A. Gülbahce* nav izpildījis šādu nosacījumu, tā varētu pamatoti liegt *A. Gülbahce* tiesības pagarināt uzturēšanās atļauju, pamatojoties uz Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktu.

59. Pēdējā minētajā gadījumā jautājums ir par to, vai *A. Gülbahce* var atsaukties uz šī lēmuma 10. panta 1. punktu savas uzturēšanās atļaujas pagarināšanas nolūkā.

B – A. Gülbahce *nevar atsaukties uz tiesībām, kas izriet no Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punkta*

60. Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, kāda ir Lēmuma Nr. 1/80 10. panta 1. punkta piemērošanas joma. Vai šī tiesību norma ļauj Turcijas pilsonim, kuram ir beztermiņa darba atļauja, pagarināt uzturēšanās atļauju, kaut arī šī lēmuma 6. panta 1. punkta formulējums, kurā paredzētos nosacījumus viņš nav izpildījis, to liedz?

61. Iesniedzējtiesa, šķiet, uzskata, ka *A. Gülbahce* nevar uzskatīt par tādu, kuram situācija ietilpst vienā no minētā lēmuma 6. panta 1. punktā paredzētajām situācijām, jo uzturēšanās atļaujas atsaukšanas brīdī viņš nebija nodarbināts pie viena un tā paša darba devēja vismaz gadu.

62. Runājot, vispirms, par EEK un Marokas nolīguma un Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīguma noteikumu iespējamo piemērošanu pēc analoģijas, ir jāprecizē atšķirība, kāda pastāv starp šiem nolīgumiem un Asociācijas līgumu.

63. Pati Tiesa iepriekš minētā sprieduma lietā *Eddline El-Yassini* 61. punktā uzsvēra, ka starp EEK un Marokas nolīgumu un Asociācijas līgumu pastāv būtiskas atšķirības gan to formulējumā, gan arī priekšmetā un mērķī, secinot, ka Tiesas judikatūra attiecībā uz Asociācijas līgumu nevar tikt piemērota pēc analoģijas attiecībā uz EEK un Marokas nolīgumu.

64. Tāpēc šajā spriedumā Tiesa norādīja, ka Asociācijas līguma mērķis bija pakāpeniski integrēt Turcijas darba ņēmējus, ņemot vērā Turcijas Republikas pievienošanos Savienībai, savukārt EEK un Marokas nolīguma mērķis ir globāla ekonomiska sadarbība [28].

27 — Turpat (47. punkts).

28 — Skat. šī sprieduma 54. un 58. punktu.

65. Atgādinājusi Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punkta noteikumus, Tiesa norādīja, ka šajā kontekstā tā ir pastāvīgi spriedusi, ka Turcijas darba ņēmējs, kurš ir izpildījis šajā normā paredzētos nosacījumus, var prasīt pagarināt savu uzturēšanās atļauju uzņemošajā dalībvalstī, lai turpinātu strādāt pienācīgu algotu darbu [29].

66. Konstatējusi, ka šī lēmuma noteikumi liecina par īpašu kārtību, Tiesa no tā loģiski secināja, ka EEK un Marokas nolīgums nevar tikt interpretēts pēc analoģijas ar šiem noteikumiem.

67. Šādu pašu iemeslu dēļ ir piemērojams arī šim Tiesas apgalvojumam pretējs apgalvojums.

68. Tiesa iepriekš minētā sprieduma lietā *Eddline El-Yassini* 53. punktā pierādīja, ka Turcijas darba ņēmēja uzturēšanās atļaujas pagarināšana, lai viņš varētu turpināt strādāt pienācīgu algotu darbu, nozīmē, ka ir izpildīti Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktā paredzētie nosacījumi. Tomēr jākonstatē, ka šai normai nav ekvivalenta EEK un Marokas nolīgumā. Šis fakts viens pats būtu pamats noraidīt *A. Gülbahce* piedāvāto interpretāciju pēc analoģijas. Turklāt minētais prasa, lai šī tiesību norma ir Asociācijas līgumam raksturīgās sistēmas tā priekšmeta un mērķa dēļ neatņemama sastāvdaļa.

69. No minētā, manuprāt, izriet, ka minētajā spriedumā izklāstītā situācija nav piemērojama šajā lietā.

70. Tiktāl, ciktāl *A. Gülbahce* nav izpildījis Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktā paredzētos nosacījumus, viņš nevar atsaukties uz nekādām tiesībām atjaunot vai pagarināt viņa uzturēšanās atļauju, pamatojoties uz šo lēmumu.

71. No iepriekš minētā sprieduma lietā *Unal* izriet, ka gadījumā, ja uz Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktā ietvertajām tiesībām var atsaukties kā uz iegūtajām tiesībām, faktam, ka sākotnējie nosacījumi, kas ļāva šīs tiesības iegūt, vairs nepastāv, nav nozīmes [30]. Tomēr šī lēmuma 6. panta 1. punktā paredzētās tiesības var iegūt tikai tad, ja ir izpildīts šajā normā paredzētais nosacījums par minimālo nodarbinātības laiku.

72. Līdz ar to tagad var precizēt minētā lēmuma 10. panta 1. punkta piemērošanas jomu.

73. Šī norma pati par sevi pieder Asociācijas līguma un Lēmuma Nr. 1/80 īpašajai sistēmai. Līdz ar to tā drīzāk papildina šī lēmuma 6. panta 1. punktu un nevis ir pretrunā tai, pretēji *A. Gülbahce* piedāvātajai interpretācijai. Tā kā minētajā normā ir paredzēta pakāpeniska integrēšanas sistēma, ar to ieviestais process sākas ar kārtību, kas ierobežo Turcijas darba ņēmēju, kuri ir likumīgi nodarbināti darba tirgū, tiesības.

74. Tiesību veikt profesionālo darbību pakāpeniskas iegūšanas kārtība savos pirmajos posmos ietver ierobežojumus, kas nozīmē diskrimināciju pilsonības dēļ, kā ir norādīts šī lēmuma 6. panta 1. punkta otrajā ievilkumā, kurā ir paredzēts piešķirt prioritāti dalībvalstu darba ņēmējiem. Šie ierobežojumi ir pamatoti ar Asociācijas līguma vispārējo filozofiju un attiecas uz darba tiesību iegūšanu.

75. Turpretī, tiklīdz šīs tiesības un darbs ir iegūts, nav pieļaujama nekāda diskriminācija attiecībā uz šo tiesību izmantošanas nosacījumiem. Šis, manuprāt, ir atgādināts minētā lēmuma 10. panta 1. punktā.

76. Līdz ar to es uzskatu, ka Turcijas darba ņēmēju piekļuves nodarbinātībai nosacījumi ir regulēti vienīgi Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktā, un līdz ar to šī lēmuma 10. panta 1. punkts nevar regulēt šos pašus piekļuves nosacījumus un tādējādi ļaut attiecīgajai personai pieprasīt uzturēšanās atļaujas pagarināšanu, pamatojoties uz šo pēdējo minēto tiesību normu.

29 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Eddline El-Yassini* (53. punkts un tajā minētā judikatūra).

30 — Skat. šī sprieduma 50. punktu.

77. Šajā ziņā atgādināšu, ka saskaņā ar pašreiz spēkā esošajām Savienības tiesībām Asociācijas līguma atbilstošie noteikumi neattiecas uz dalībvalstu kompetenci regulēt gan Turcijas pilsoņu ieceļošanu to teritorijā, gan arī viņu pirmās profesionālās darbības nosacījumus, bet vienīgi regulē to Turcijas darba ņēmēju situāciju, kuri jau ir likumīgi integrēti uzņemošajā dalībvalstī saistībā ar to, ka viņi ir bijuši likumīgi nodarbināti noteiktu laika periodu saskaņā ar Lēmuma Nr. 1/80 6. pantā paredzētajiem nosacījumiem [31]. Tādējādi Turcijas pilsoņa pirmreizējo ieceļošanu dalībvalsts teritorijā reglamentē vienīgi šīs valsts tiesību akti, un attiecīgā persona var atsaukties uz noteiktām no Savienības tiesību normām izrietošām tiesībām, kas ir saistītas ar nodarbinātību vai pašnodarbinātību un attiecīgi ar uzturēšanos, vienīgi tiktāl, ciktāl viņa stāvoklis attiecīgajā dalībvalstī ir likumīgs [32].

78. Asociācijas nolīgums līdz ar to neparedz nekādas uzturēšanās tiesības Turcijas darba ņēmējiem.

79. Tādējādi, ja tiktu pieņemts, ka Turcijas darba ņēmējs, kas nav izpildījis Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktā paredzētos nosacījumus, var atsaukties uz šī lēmuma 10. panta 1. punktu, tas nozīmētu, ka dalībvalstīm būtu pienākums pagarināt šī darba ņēmēja uzturēšanās atļaujas termiņu neatkarīgi no situācijas, kuru uzņemošās dalībvalsts kompetentās valsts iestādes ir atzinušas par pretlikumīgu.

80. Šāda interpretācija piešķirtu Turcijas darba ņēmējam uzturēšanās tiesības gadījumā, ja viņam būtu piešķirta beztermiņa darba atļauja. Šādas tiesības neparedz ne vien Asociācijas nolīgums, bet tās aizskar turklāt arī dalībvalstu kompetenci regulēt Turcijas pilsoņu ieceļošanu to teritorijā līdz Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktā paredzēto tiesību iegūšanai.

81. Šāda interpretācija apdraud ar Lēmumu Nr. 1/80 izveidoto sistēmu.

82. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es uzskatu, ka Lēmuma Nr. 1/80 10. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka Turcijas darba ņēmējs, kuram ir piešķirta beztermiņa darba atļauja un kurš nav izpildījis šī lēmuma 6. panta 1. punktā paredzētos nosacījumus, nevar atsaukties uz pirmo minēto tiesību normu, lai prasītu pagarināt atļaujas uzturēties uzņemošās dalībvalsts teritorijā termiņu.

V – Secinājumi

83. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Hamburgisches Oberverwaltungsgericht* uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Asociācijas padomes 1980. gada 19. septembra Lēmuma Nr. 1/80 par asociācijas attīstību, ko ir pieņēmusi Asociācijas padome, kas nodibināta ar Līgumu, ar kuru izveido asociāciju starp Eiropas Ekonomikas Kopienu un Turciju, ko 1963. gada 12. septembrī Ankarā parakstīja Turcijas Republika, no vienas puses, un EEK dalībvalstis un Kopiena, no otras puses, 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts nevar atsaukt Turcijas darba ņēmēja uzturēšanās atļauju ar atpakaļejošu spēku no brīža, kad vairs nepastāv iemesls, kura dēļ uzturēšanās atļauja tikusi izsniegta saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ja darba ņēmēju nevar vainot nekādā krāpnieciskā darbībā un ja šī atsaukšana notiek pēc šajā tiesību normā paredzētā viena gada likumīgas nodarbinātības laikposma beigām;

2) Lēmuma Nr. 1/80 10. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka Turcijas darba ņēmējs, kuram ir piešķirta beztermiņa darba atļauja un kurš nav izpildījis šī lēmuma 6. panta 1. punktā paredzētos nosacījumus, nevar atsaukties uz pirmo minēto tiesību normu, lai prasītu pagarināt atļaujas uzturēties uzņemošās dalībvalsts teritorijā termiņu.

31 — Skat. 2003. gada 21. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-317/01 un C-369/01 *Abatay* u.c. (*Recueil*, I-12301. lpp., 63. punkts un tajā minētā judikatūra). Skat. arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Ünal* (41. punkts).

32 — Iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Abatay* u.c. (65. punkts un tajā minētā judikatūra).